

Sygn. akt I Ca 239/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Joanna Składowska

SSR del. Ewelina Puchalska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2015 roku w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa L. W.

przeciwko M. W.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu

z dnia 13 maja 2015 roku, sygnatura akt III RC 149/14

I. zmienia zaskrzony wyrok z w punktach 1 i 2 w ten tylko sposób, że:

a) podwyższa alimenty ustalone w punkcie 1 z 400 złotych do kwoty po 500 (pięćset) złotych miesięcznie ustalając początkową datę na dzień 12 czerwca 2014 roku w miejsce 1 czerwca 2015 roku;

I. w pozostałym zakresie apelację oddala;

II. koszty postępowania apelacyjnego wzajemnie znosi między stronami.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 maja 2015 roku Sąd Rejonowy w Sieradzu podwyższył alimenty należne od pozwanego M. W. na rzecz jego małoletniej córki L. W. z kwoty 330 zł miesięcznie do kwoty 400 zł miesięcznie, począwszy od 1 czerwca 2015 roku, przy pozostawieniu pozostałych warunków i terminów płatności bez zmian. W pozostałej części Sąd powództwo oddalił i zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o ustalony przez Sąd Rejonowy następujący stan faktyczny:

Ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Sieradzu w dniu 04 czerwca 2004 r. w sprawie o sygn. akt III RC 66/04 strony ustaliły wysokość alimentów na rzecz małoletniej L. W. na kwotę 330 zł miesięcznie. Od tamtego czasu kwota ta była niezmieniana. W dacie zawarcia ugody małoletnia L. W. miała ok. siedmiu lat, mieszkała w Polsce, chodziła

do przedszkola. Matka dziecka nie pracowała, nie miała prawa do zasiłku. Mieszkała u swoich rodziców. Pozwany był żołnierzem zawodowym zarabiał około 1 300 zł miesięcznie. Oprócz alimentów spłacał także kredyt w kwocie 280 zł. Na koszty dojazdu do pracy wydawał miesięcznie 200-300 zł.

Obecnie małoletnia ma prawie 17 lat. Mieszka z matką w B., uczęszcza do szkoły średniej do 9 klasy. Razem z powódką i jej matką mieszka też mąż jej matki oraz 11 letni brat powódki. Matka powódki pracuje w niepełnym wymiarze czasu pracy i zarabia 400 euro miesięcznie. Jej mąż także pracuje w niepełnym wymiarze czasu pracy zarabiając 500 euro. Oprócz tego rodzina powódki otrzymuje 1 226 euro zasiłku i 281 euro zasiłku na każde dziecko. Opłata za mieszkanie wynosi 703 euro. Szkoła nie jest płatna. Zakup podręczników i przyborów szkolnych kosztował na rok 200 euro. Mieszkanie jest opłacone z zasiłku. Do ręki rodzina powódki otrzymuje z zasiłku około 450 euro. Obecnie matka powódki choruje i otrzymuje zasiłek równy osiąganym zarobkom. Szkoła współfinansuje wyjazdy dziecka.

Pozwany obecnie nadal pracuje jako żołnierz zawodowy, zarabia miesięcznie 3 500 zł, do tego otrzymuje trzynastą pensję, dodatek mundurowy w kwocie 2000 zł rocznie oraz dopłatę do urlopu 700 zł na osobę w rodzinie raz w roku. Pozwany ma rodzinę, żonę i dwoje dzieci w wieku 8 i 3 lata. Żona pozwanego nie pracuje, zajmuje się domem, zarejestrowana jest jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Ukończyła liceum ekonomiczne. Na koszty dojazdu do pracy pozwany wydaje miesięcznie 500 zł. Czynnosc za mieszkanie wynosi miesięcznie 450 zł. Inne miesięczne wydatki to: koszty gazu 40 zł, prądu 75 zł, 160 zł za internet i telefon, 80 zł leki dla dzieci. Córka pozwanego choruje na atopowe zapalenie skóry, a syn ma astmę. Pozwany spłaca kredyt na mieszkanie w wysokości 470 zł miesięcznie. Za basen i balet córki płaci 95 zł.

W Sądzie Rejonowym w Berlinie toczyło się postępowanie o podwyższenie alimentów. Ostatecznie strony zakończyły spór bez podwyższenia alimentów.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Rejonowy uznał, że zostały spełnione przesłanki do częściowego uwzględnienia powództwa w myśl art. 138 kro.

W przypadku powódki nastąpiło zwiększenie jej usprawiedliwionych potrzeb, z uwagi na upływ czasu od ostatniego ustalenia wysokości alimentów. Nastąpiła także zmiana sytuacji pozwanego, który aktualnie posiada rodzinę, zmieniły się jego warunki mieszkaniowe i dochody. Sąd zważył, iż skoro otrzymywany na dziecko zasiłek socjalny w wysokości 281 euro nie wystarcza na zaspokojenie potrzeb dziecka, które obecnie wynoszą około 590 euro i do osiągnięcia tego poziomu brakuje 300 euro, to różnicę w tych kwotach powinni pokryć oboje rodzice. Matka zatem powinna pokryć je w kwocie 190 euro, a ojciec w kwocie 100 euro. Takie proporcje wynikają z możliwości zarobkowej obu stron. Sąd wskazał, iż matka i ojciec powódki nie pracują w pełnym wymiarze czasu pracy, czynią to w obawie przed utratą świadczeń. Sytuację w rodzinie pozwanego Sąd ocenił jako trudną, przy czym uznał, iż wydatkowanie przez pozwanego dodatkowo 70 zł miesięcznie nie będzie stanowiło szczególnego utrudnienia, skoro i tak pozostanie rodzinie pozwanego kwota 1 600 zł na bieżące wydatki. Tym samym Sąd podwyższył alimenty płacone dotychczas przez pozwanego w kwocie 330 zł do kwoty 400 zł. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., przy czym nie obciążył pozwanego, z uwagi na jego trudną sytuację materialną, kosztami sądowymi.

Z rozstrzygnięciem Sądu pierwszej instancji nie zgodziła się powódka, która zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo ponad 400 zł, w części dotyczącej podwyższenia alimentów oraz rozstrzygnięcia o kosztach, wnosząc o jego zamianę i podwyższenie alimentów do kwoty 600 zł miesięcznie płatnych do dnia 10 tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 15 maja 2014 r. oraz obciążenie pozwanego kosztami zastępstwa prawnego za obie instancje.

Powódka podniosła zarzut obrazy prawa materialnego art. 135 k.r.io. poprzez przyjęcie, za zasadny wzrost wysokości alimentów z kwoty 330 zł do kwoty 400 zł po dziesięciu latach od ostatniego ustalenia alimentów, nadto w sytuacji gdy udział pozwanego w życiu dziecka ogranicza się wyłącznie do płacenia alimentów, sam nie podejmuje żadnych czynności by ograniczyć wydatki, czy zwiększyć dochód w rodzinie nakłaniają żonę do podjęcia pracy. Nadto powódka zarzuciła uznanie przez Sąd, iż matka dziecka powinnałożyć wyższą kwotę na utrzymanie dziecka w sytuacji, gdy czyni osobiste starania o jej utrzymanie i wychowanie.

Powódka zarzuciła także Sądowi pierwszej instancji błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, iż pozwany w pełni wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe, a nie ogranicza swych potrzeb, nadto ustalenie, że matka powódki może pracować w pełnym wymiarze czasu pracy bez uwzględnienia jej zdrowia, i tego, że powódka ma brata oraz, że mąż matki powódki może pracować dodatkowo bez podania podstawy takiego uznania. Powódka zarzuciła także niewskazanie przez Sąd obiektywnych przyczyn tego, że żona pozwanego nie pracuje, a także uznanie, że podwyższony obowiązek alimentacyjny obowiązuje pozwanego od dnia 01 czerwca 2015 r. a nie od chwili wytoczenia powództwa, jak wnioskowano.

W uzasadnieniu apelacji pozwany powódka zwróciła uwagę, iż średni miesięczny dochód pozwanego wynika z rozliczenia rocznego za 2013 rok i jest wyższy niż ustalony przez Sąd.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie w całości jako bezzasadnej i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki jest częściowo zasadna.

Ponowna analiza materiału dowodowego dokonana w trakcie postępowania apelacyjnego wskazuje, że możliwości zarobkowe pozwanego M. W. uzasadniają podwyższenie alimentów o ponad 70 zł miesięcznie, czego domaga się powódka, jednakże nie aż do kwoty 600 zł.

Zgodzić należy się z zarzutem powódki, iż Sąd pierwszej instancji dokonując ustaleń faktycznych przekroczył granicę swobodnej oceny dowodów pomijając dowód w postaci zeznania rocznego pozwanego za 2013 rok, a dowód ten, w ocenie Sądu odwoławczego, ma istny walor dowodowy, pozwala na ustalenie średnich miesięcznych dochodów pozwanego na podstawie osiągniętych dochodów rocznych. To ostatecznie one rzutują na określenie wysokości należnych powódce alimentów. Ustalenie natomiast, jak to uczynił Sąd pierwszej instancji, średnich dochodów miesięcznych jedynie na podstawie zeznań pozwanego popartych zaświadczeniem z zakładu pracy za okres 3 miesięcy nie oddaje w pełni rzeczywistych dochodów pozwanego, nie uwzględnia bowiem wysokości innych dodatków do pensji poza wynagrodzeniem zasadniczym, co w przypadku zeznania rocznego możliwe jest do wychwycenia. Zatem zwrócić należy uwagę, iż różnica w wysokości w ten sposób ustalonych dochodów wynosi ok. 1 500 zł (na podstawie zeznania pozwanego i zaświadczenia to ok. 4 000 zł, a na podstawie zeznania rocznego jest to kwota ok.

5 500 zł). Przyjmując zatem, iż średni miesięczny dochód pozwanego wynosi ok. 5 500 zł, zaś średnie miesięczne wydatki związane z utrzymaniem mieszkania to ok. 1 700 zł, po ich odliczeniu pozostaje rodzinie pozwanego kwota ok. 3 800 zł na inne wydatki takie jak np. wyżywienie, odzież, leki dzieci, inne ich potrzeby. Gdyby powódka należała do rodziny pozwanego na każdą z osób przypadałoby 760 zł miesięcznie.

Porównując z kolei sytuację materialną rodziny powódki dostrzec należy, iż dochód tej rodziny, w przeliczeniu na złotówki to, podobnie jak w przypadku pozwanego kwota ok. 5 500 zł (400 euro dochód matki+500 euro dochód ojczyma+450euro zasiłku „do ręki”x4,10 zł). Z tej kwoty odliczeniu podlega jedynie koszt energii 100 euro, a więc do podziału na wszystkich członków rodziny pozostaje kwota ok. 5 000 zł, czyli po 1 250 zł na każdego.

Nieco inaczej też, niż ocenił do Sąd pierwszej instancji należało rozliczyć wydatki związane z utrzymaniem małoletniej, które Sąd pierwszej instancji ustala, na podstawie pisemnego oświadczenia matki powódki, na kwotę 590 euro, przy czym zwrócić należało uwagę, że w trakcie procesu matka powódki wskazywała wysokość tych kosztów w innych kwotach: 500 euro i minimum 300 euro. Sąd pierwszej instancji ustala kwotę brakującą do kosztów utrzymania powódki na kwotę 300 euro, odliczając od kwoty 590 euro zasiłek socjalny przyznany na dziecko w kwocie 281 euro. Dostrzec jednak należy, iż jak wynika z zeznań matki powódki i jej ojczyma, z ogólnej kwoty zasiłku jaki przyznano rodzinie powódki (łącznie 1 800 euro), po odliczeniu opłat za mieszkanie, które uiszcza Państwo, rodzina powódki otrzymuje 450 euro „do ręki”. Zatem takiego rozliczenia kosztów koniecznych do utrzymania dziecka nie należało czynić, lecz przyjąć, iż na utrzymanie powódki jej matka potrzebuje miesięcznie ok. 500 euro, czyli ok. 2 000 zł. Ta kwota wydaje

się najbardziej uzasadniona z punktu widzenia wyliczanych przez matkę powódki potrzeb dziecka. Przyjęta zaś przez Sąd pierwszej instancji kwota 590 euro uwzględnia m.in. koszty biletów za dojazd dziecka do szkoły oraz czynszu, co do których matka powódki zeznała, iż pierwsze są refundowane, zaś czynsz opłacany jest z zasiłku socjalnego.

Ustalając w jakich proporcjach rodzice powódki powinni partycypować w kosztach jej utrzymania należało uwzględnić, z punktu widzenia obciążenia nimi pozwanego, iż osiąga on zarobki w Polsce. Rodzaj wykonywanego przez pozwanego zawodu wskazuje, wbrew temu co zarzuca powódka, że wykorzystuje on swoje możliwości zarobkowe, a oprócz tego jest ojcem dwojga małoletnich dzieci, które często chorują i wymagają opieki. Dlatego też usprawiedliwione z punktu widzenia dochodów pozwanego i jego sytuacji rodzinnej oraz uzasadnione przez pryzmat potrzeb powódki jest podwyższenie alimentów od pozwanego na rzecz powódki do kwoty 500 zł miesięcznie, począwszy od 12 czerwca 2014 r., bowiem już wówczas istniał stan zwiększonych potrzeb powódki, usprawiedliwiający podwyższenie poprzednio ustalonych alimentów na podstawie art. 138 k.r.io.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok orzekając o stosownym podwyższeniu zasądzonego świadczenia, w pozostałym zaś zakresie oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. znosząc je między stronami, z uwagi, iż żądanie pozwu w połowie zostało uwzględnione.